

GIDS AANKOPEN VOOR NEDERLANDSE PUBLIEKE PROJECTPARTNERS

Toepassing aanbestedingswet (AW)

Grensregio

Vlaanderen-Nederland

2014-2020

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. De Wetgeving	4
2.1 Europese richtlijnen	4
2.2 Soorten opdrachten	5
2.3 Aanbestedingswet	5
2.4 Aanbestedende organisaties	6
3. Procedure kiezen	7
3.1 Mate van bekendmaking	7
3.2 Soorten procedures	9
3.3 De bekendmaking	10
3.4 Europese procedure	11
3.5 Nationale procedure	13
3.6 Aandachtspunten	15
3.7 Monopolies	18
Verklarende noten	19

1. INLEIDING

Deze gids tracht een samenvatting te geven van de meest voorkomende principes en procedures uit het overheidsopdrachtrecht voor de klassieke sectoren. De gids vervangt dus geenszins de wetgeving, en bij interpretatie- of toepassingsproblemen is het steeds de wet die primeert.

Het is belangrijk regelmatig de website www.grensregio.eu te raadplegen voor updates van deze gids.

De projecten die deelnemen aan het Interreg V programma moeten voldoen aan alle Europese en nationale wettelijke bepalingen en reglementering. Het is van belang in deze gids zowel de Europese als de op het project van toepassing zijnde nationale onderrichtingen aandachtig door te nemen.

Houd ook rekening met de aanvullingen in de rechtspraak (Hof van Justitie, Raad van State) en enkele algemene beginselen die niet uitdrukkelijk in de regelgeving zijn terug te vinden, maar wel bindend worden geacht. Ook de interne regelgeving van de organisatie moet gerespecteerd blijven.

Uiteraard moet rekening worden gehouden met de vereisten uit het "Programmareglement voor de uitvoering van het Samenwerkingsprogramma Interreg Vlaanderen-Nederland 2014-2020".

2. WETGEVING

2.1 EUROPESE RICHTLIJNEN

Op 28 maart 2014 zijn de nieuwe Europese richtlijnen overheidsopdrachten gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie.

De principes die in het Europees Verdrag dat de werking van de Europese Unie regelt zijn opgenomen, primieren boven de nationale wetgeving. Met regelgeving wenst de Europese Unie een interne markt te creëren en vrije en eerlijke concurrentie te stimuleren. Voor de overheidsopdrachten/aanbestedingen zijn de beginselen opgenomen in volgende Europese Richtlijnen:

Richtlijn 2014/23/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten

Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG

Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG

De Europese Richtlijnen en Europese jurisprudentie over overheidsopdrachten staan op <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=nl>

Volgende beginselen moeten altijd in aanmerking worden genomen in de toepassing van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU):

gelijke behandeling, non-discriminatie, transparantie en vrij verkeer van goederen en personen. De organisaties waarop de wetgeving van toepassing is, moeten bij de toekenning van een opdracht verplicht de concurrentie/mededinging laten meespelen en de proportionaliteit in acht nemen. Het staat hen vervolgens vrij om te kiezen voor een procedure waarbij de prijs bepalend is, dan wel de meest interessante offerte na afweging van de vooropgestelde en duidelijk omschreven criteria.

Om opdrachten voor werken, leveringen of diensten aan een ondernemer of leverancier te kunnen toewijzen, moeten overheden eerst nagaan of er een Europese aanbestedingsprocedure gevolgd moet worden.

Om te bepalen of de nationale dan wel de Europese regels van toepassing zijn is het belangrijk om weten dat niet het definitieve factuurbedrag, maar wel de (zorgvuldige) raming bepalend is.

Het geraamde bedrag moet worden berekend op de datum van verzending van de aankondiging of, wanneer er geen bekendmaking verplicht is, op de datum van aanvang van de procedure. De opzet is een zo groot mogelijke actualiteit van de raming na te streven. De raming van de opdracht moet uitgaan van de totale duur en waarde van de opdracht. Er moet rekening worden gehouden met alle elementen die de waarde van de opdracht kunnen

beïnvloeden. Er zijn specifieke regels en verduidelijkingen voor de berekening van het geraamde bedrag bij opdrachten voor werken, leveringen en diensten. Wees voorzichtig met te laag (of veel te hoog) ramen van inkopen.

In de gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2021/1950 van de Commissie van 10 november 2021 en de Verordening (EU) 2021/1951 van de Commissie van 10 november 2021 werden de **Europese drempelbedragen**¹ voor de periode 2022 tot en met 2023 vastgelegd

- **Werken: 5.382.000 EUR exclusief BTW**
- **Leveringen: 215.000 EUR exclusief BTW²**
- **Diensten: 215.000 EUR exclusief BTW³**

Opdrachten waarvan de geraamde waarde lager ligt dan de Europese drempels zijn onderworpen aan de **Nederlandse grensbedragen**¹. Voor Nederland werden de drempelbedragen vastgelegd in paragraaf 3.4.2. van de Gids Proportionaliteit (versie 2016):

- **Werken: 150.000 EUR exclusief BTW**
- **Leveringen: 40.000 EUR à 50.000 EUR exclusief BTW**
- **Diensten: 40.000 EUR à 50.000 EUR exclusief BTW**

2.2 SOORTEN OPDRACHTEN

De wetgeving maakt een onderscheid naargelang het gaat over een overheidsopdracht voor werken⁴, een overheidsopdracht voor leveringen of een overheidsopdracht voor diensten. Een opdracht kan slechts één kwalificatie krijgen.

2.3 AANBESTEDINGSWET

In **Nederland** is sinds 1 april 2013 de Aanbestedingswet, zoals gepubliceerd op 19 februari 2013, in werking getreden.⁵ De uitvoering van de wet werd uitgewerkt in:

1. De Aanbestedingswet 30 oktober 2012 (AW)
2. Het Aanbestedingsbesluit van 11 februari 2013 (met o.a. Eigen verklaring, elektronisch aanbesteden, de gedragsverklaring, de richtsnoeren voor 3. en 4.)
3. De Gids Proportionaliteit 2016
4. Het Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW)

De wetten en reglementering wordt regelmatig aangepast (zie aanbestedingsbesluit van 24 juni 2016, van kracht sinds 1 juli 2016). Het is dan ook van belang om de laatste regeling te consulteren op <http://wetten.overheid.nl>.

De Gids proportionaliteit geldt als Richtsnoer voor Europese en nationale aanbestedingen voor Werken, Leveringen en Diensten, alsook voor meervoudig onderhandse procedures.

Om de uniformiteit en naleving van de aanbestedingspraktijk te bevorderen, werd een schrijfgroep Richtsnoeren Leveringen en Diensten opgericht die knelpunten inventariseerde en vervolgens Richtsnoeren formuleerde. De werking van de schrijfgroep resulteerde in het document Richtsnoeren Leveringen en Diensten van april 2013.

Het Aanbestedingsreglement Werken is verplicht voor werken onder de Europese aanbestedingsdrempel. Dit reglement werd aangewezen als Richtsnoer voor nationale aanbestedingen voor Werken. Er wordt aangeraden de richtsnoer ook toe te passen bij werken boven de Europese drempel.

Binnen het Interreg V programma is de Aanbestedingswet integraal van toepassing, inclusief het gebruik van het Aanbestedingsreglement Werken (ARW), het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) en het gebruik van de Gids Proportionaliteit. Van belang is dat aanvullend op de drempelbedragen, de keuze voor een bepaalde aanbestedings-procedure altijd dient te worden gemotiveerd middels de in de wet (en bijlagen) gestelde criteria. Zorg voor voldoende schriftelijke bewijzen dat de regelgeving werd gevolgd en bewaar de bewijsstukken in het dossier.

2.4 AANBESTEDENDE ORGANISATIES

Onder “aanbestedende diensten” wordt verstaan: de staats-, regionale en lokale overheidsinstanties, publiekrechtelijke instellingen of samenwerkingsverbanden bestaande uit één of meer van deze overheidsinstanties of één of meer van deze publiekrechtelijke instellingen.

Onder “publiekrechtelijke instelling” worden instellingen verstaan die voldoen aan alle volgende kenmerken:

- a. zij zijn opgericht voor het specifieke doel te voorzien in andere behoeften van algemeen belang dan die van industriële of commerciële aard;
- b. zij bezitten rechtspersoonlijkheid, en
- c. zij worden merendeels door de staats-, regionale of lokale overheidsinstanties of andere publiekrechtelijke lichamen gefinancierd, of hun beheer staat onder toezicht van deze instanties of lichamen, of zij hebben een bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan waarvan de leden voor meer dan de helft door de staat, de regionale of lokale overheidsinstanties of andere publiekrechtelijke instellingen zijn aangewezen.

Wees voorzichtig bij het concluderen dat voor uw organisatie de aanbestedingswet niet van toepassing zou zijn (volg altijd het stroomschema publiek/niet-publiek uit het Programmareglement).

Via het schema privaat of publiek in het Programmareglement Interreg V (geïntegreerd in het e-loket) kan u bepalen of u al dan niet een publieke organisatie bent.

3. PROCEDURE KIEZEN

3.1 MATE VAN BEKENDMAKING

Om snel en efficiënt de van toepassing zijnde regelgeving te vinden, moeten volgende vragen in volgorde worden gesteld:

1. Is het uitgesloten dat er Europees gepubliceerd moet worden?
2. Is het uitgesloten dat er nationaal gepubliceerd moet worden?
3. Volstaat het om 5 leveranciers aan te schrijven?
4. Volstaat een prijsvraag bij slechts 1 leverancier?

Het is verboden opdrachten kunstmatig op te splitsen met als doel onder een bepaalde drempel te blijven. Bij de herhaaldelijke aankoop van hetzelfde product of aanvraag tot verstrekken van dezelfde dienst, verdient het de voorkeur de voor het gezamenlijke bedrag juiste procedure toe te passen.

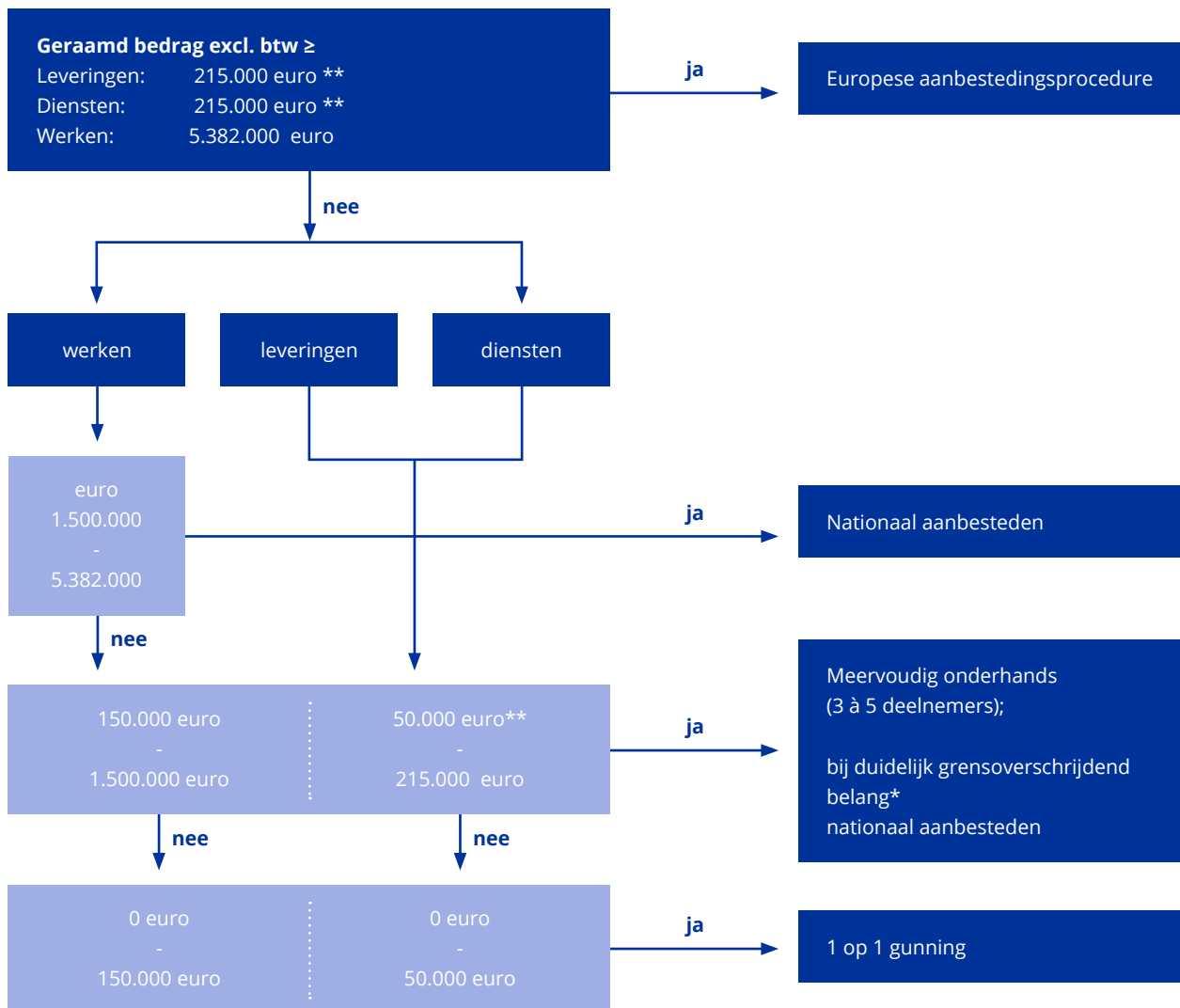
Soortgelijke inkopen door verschillende organisatieonderdelen van één aanbestedende overheid moeten worden samengevoegd als ze samen een drempelbedrag overschrijden.

Het is belangrijk te plannen en goed na te denken over wat u nodig heeft. Als u op voorhand bepaalt wat u nodig heeft, dan hebt u de tijd om de juiste procedure te kiezen en deze correct te doorlopen. Eenmaal de aankoopprocedure gestart is, mag u meestal geen wijzigingen meer aanbrengen. Vermijd het overschrijden van drempelbedragen als gevolg van verlenging van overeenkomsten. Het kan interessant zijn herhalingsaankopen of herhalingsopdrachten al te voorzien in uw initiële aankoopprocedure. De toepassing van raamovereenkomsten voor meerdere jaren (maximum 4 jaar) kan problemen voorkomen. Vermijd ook door tijdgebrek ten onrechte niet de juiste procedure te volgen. In het kader van een Interreg-project is het onwaarschijnlijk dat er sprake is van hoogdringendheid zoals bedoeld in de wet. De uitzonderingsregels in de wet zijn te vermijden bij twijfel.

Organisaties trachten het overheidsopdrachtenrecht soms te omzeilen door bijvoorbeeld:

- het "uitbesteden" van een opdracht aan een organisatie die niet onder het toepassingsgebied valt;
- de splitsing van een opdracht (om onder de drempelbedragen te komen);
- het invoeren van uitzonderingen (omwille van technische of artistieke redenen, dringendheid, specificiteit, ...);
- de afsplitsing van eenzelfde opdracht per project of per dienst van de organisatie;

De geldende rechtspraak toont echter aan dat bij een vermoeden van misbruik, omzeiling, ... van de regelgeving, de aanbestedende overheid vaak in het ongelijk gesteld wordt. In geval van twijfel is het raadzaam om vooraf het advies van een expert in te winnen of om uit zorgvuldigheid de opdracht ruimer bekend te maken en af te zien van afwijkingen in de procedure of het contract.

De bedragen zijn ontleend aan de 'Gids Proportionaliteit'.

* In het arrest SECAP heeft het Hof van Justitie **de geraamde waarde, de aard en de plaats van uitvoering** van de opdracht genoemd als elementen aan de hand waarvan bepaald kan worden of de opdracht een duidelijk grensoverschrijdend belang vertoont. Zelfs wanneer de waarde relatief gering is, kan er eerder sprake zijn van een duidelijk grensoverschrijdend belang bijvoorbeeld indien de aanbestedende dienst dichtbij de Duitse of Belgische grens gevestigd is.

** Voor de Rijksoverheid is de Europese drempelwaarde niet 215.000 EUR, maar 140.000 EUR en het grensbedrag voor 1 op 1 gunning zonder motivatie bedraagt **slechts 33.000 EUR**. Tussen 33.000 EUR en 50.000 EUR moet gemotiveerd worden waarom niet meervoudig onderhands wordt aanbesteed (Circulaire Rijksoverheid 1 september 2015).

3.2 SOORTEN PROCEDURES

Het uitgangspunt van de gunningsprocedure is het laten spelen van de concurrentie op de vrije markt.

GUNNINGSCRITERIUM EMVI OP BASIS VAN BESTE PRIJS-KWALITEIT, LAAGSTE KOSTEN OF LAAGSTE PRIJS

De economisch meest voordelige inschrijving (EMVI) kan gekozen worden op basis van:

- de beste prijs-kwaliteitverhouding
- de laagste prijs (keuze moet gemotiveerd worden)
- laagste kosten berekend op basis van kosteneffectiviteit, zoals de levenscycluskosten (keuze moet gemotiveerd worden). Er wordt dan niet alleen gekeken naar de aankoopprijs, maar naar de total cost of ownership, ofwel de totale kost voor de gebruiksduur.

Beste prijs-kwaliteitverhouding is voor het bepalen van de economisch meest voordelige inschrijving (EMVI) de standaard. Hierbij zijn er meerdere gunningscriteria (waaronder ook prijs) waarbij de opdracht wordt toegewezen aan de inschrijver die op basis van alle gunningscriteria de meest voordelige is. De in het bestek of aankondiging vermelde criteria moeten betrekking hebben "op de aard van de te verrichten prestatie of op de wijze van uitvoering ervan" (bv. kwaliteit van de producten of prestaties, prijs, technische waarde, sociale of duurzaamheidscriteria, esthetische en functionele kenmerken, gebruikskosten, klantenservice, leveringstermijn, uitvoeringstermijn). Niet toegelaten zijn criteria betreffende diegene die de prestatie verricht (bv. omzetcijfers of referenties van de inschrijver). In de aankondiging of de aanbestedingsstukken moet het relatieve gewicht van de gekozen criteria staan. De criteria moeten objectief, meetbaar en eenduidig zijn en de beoordeling van de gunningscriteria moet worden opgenomen in de gunningsbeslissing.

De opdracht kan mits motivatie ook worden toegewezen aan de regelmatige inschrijver met de laagste prijs. De keuze voor laagste prijs houdt duidelijk verband met de aard van de opdracht. Indien de opdracht afgelijnd en door de aanbestedende overheid gedetailleerd is uitgewerkt (inclusief gewenste kwaliteit), dan kan laagste prijs als enige gunningscriterium volstaan. Indien echter van de inschrijvers een eigen kwalitatieve of technische inbreng verwacht wordt, dan zullen meerdere gunningscriteria aangewezen zijn om deze eigen inbreng op een goede wijze te kunnen beoordelen.

OPENBARE PROCEDURE EN NIET-OPENBARE PROCEDURE

De openbare procedure is een procedure in één stap. De opdracht wordt bekendgemaakt en vervolgens kan iedere geïnteresseerde inschrijver meteen een offerte indienen. De offertes moeten dan ook voldoen aan de in het bestek gestelde uitsluitingscriteria en de kwalitatieve selectiecriteria.

De niet-openbare procedure is een procedure in twee stappen. De opdracht wordt bekendgemaakt en vervolgens kunnen geïnteresseerden een aanvraag tot deelneming indienen. Uit de binnengekomen aanvragen tot deelneming maakt de aanbestedende overheid dan een selectie van kandidaten op basis van de kwalitatieve selectiecriteria zoals bepaald in de selectieleidraad (= stap 1). De geselecteerde kandidaten krijgen het bestek

toegestuurd en dienen een offerte in. De aanbestedende overheid kiest vervolgens de meest voordelige offerte op basis van de gunningscriteria zoals bepaald in het bestek (= stap 2) Bij de niet-openbare procedure gaat men het aantal inschrijvers 'beperken'. Dit betekent niet dat de overheid zelf een aantal kandidaten kan aanschrijven voor het indienen van een offerte: een bekendmaking is altijd verplicht. Een niet-openbare procedure garandeert een zelfde graad van mededinging als de open procedure aangezien in eerste instantie iedere geïnteresseerde zich kandidaat kan stellen. De beperking van het aantal inschrijvers kan efficiëntievoordelen opleveren, bijvoorbeeld wanneer men zeer veel offertes verwacht of indien het om complexe opdrachten met naventante offertes gaat.

ONDERHANDELINGSPROCEDURE

De onderhandelingsprocedure is een uitzonderingsprocedure. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de onderhandelingsprocedure zonder of met voorafgaande aankondiging (publicatie). Er is tevens een onderscheid naargelang het gaat over werken, leveringen of diensten.

DE CONCURRENTIEGERICHTE DIALOOG

De concurrentiedialoog is een uitzonderingsprocedure die onder strenge voorwaarden waaraan cumulatief moet worden voldaan, is toegelaten. De overheid kan deze procedure slechts gebruiken in geval van een bijzonder ingewikkelde opdracht die niet gegund kan worden via een open of beperkte procedure.

ANDERE PROCEDURES

De versnelde procedure (bij uitzonderlijke situaties), de prijsvraag (ontwerpwedstrijden), de concessie, de elektronische veiling, aanbesteding van sociale en andere specifieke diensten en raamovereenkomsten worden niet in detail in deze gids uitgewerkt.

3.3 DE BEKENDMAKING

Op Europees vlak gebeurt de bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. Elektronische aankondigingen zijn snel en accuraat en door de automatische controle van verplichte velden en de heldere structuur van de elektronische formulieren is consistentie met Europese Richtlijnen gewaarborgd.

Op Europees vlak zijn voorbeelden te vinden op http://simap.europa.eu/buyer/forms-standard/index_nl.htm

Er zijn 3 soorten bekendmaking:

- de vooraankondiging (vóór de gunning);
- de aankondiging van de opdracht (vóór de gunning);
- de aankondiging van de geplaatste of gegunde opdracht (na de gunning).

BEDRAGEN EXCL. BTW	EUROPESE BEKENDMAKING
VOORAANKONDIGING	Facultatief, tenzij verkorte procedure gepland wordt
AANKONDIGING VAN DE OPDRACHT	Verplicht bij gunning via aanbesteding, offerteaanvraag of onderhandeling met bekendmaking (opdracht boven de Europese drempels)
AANKONDIGING VAN DE GEPLAATSTE OPDRACHT	Verplicht binnen 48 dagen voor alle opdrachten (ook die via onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking) indien boven de Europese drempels

3.4 EUROPESE PROCEDURE

Het gaat hier over een aanbesteding voor een opdracht die valt onder de werking van deel 2 van de Aanbestedingswet 2012. Een aanbesteder mag steeds de procedure van een Europese aanbesteding kiezen in plaats van voor een nationale aanbesteding, dus ook in gevallen waarvoor een Europese aanbesteding niet verplicht is.

Opdrachten die boven de nationale drempelwaarden vallen, moeten worden bekendgemaakt via de Tender Electronic Daily-databank (TED) van het Publicatiebureau www.tenderned.nl Aankondiging van Europese aanbestedingen kan op ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do

In het volgende overzicht staan de minimumtermijnen die moeten worden nageleefd tussen de versturing van de aankondiging van de opdracht en de ontvangst van de offertes of van de aanvragen tot deelneming (kandidaturen). De termijnen worden altijd in kalenderdagen uitgedrukt. De indieningstermijnen mogen worden ingekort in geval van gerechtvaardigde en dringende redenen (versnelde procedure). De termijnen zijn netto termijnen waarbij zowel de dag van de verzending als de uiterste dag van indiening niet meetellen.

Het document *Richtsnoeren Leveringen en Diensten* van april 2013, Richtsnoer 11, wijst op het belang van de wettelijk vastgelegde minimum termijnen die gelden voor een Europese openbare of niet-openbare procedure.⁶

Termijnen te rekenen vanaf verzenddatum aankondiging	Elektronische publicatie aankondiging	Elektronische publicatie en elektronische aanbestedingsstukken	Met vooraankondiging van de opdracht	Indien de vooraankondiging dezelfde informatie bevat als de aanbesteding (zie model aankondiging) en de vooraankondiging minimaal 52 dagen en maximaal 12 maanden voor de aankondiging is verzonden
Ontvangst inschrijving openbare procedure	45 dagen	40 dagen	29 dagen	22 dagen
Ontvangst verzoeken tot deelname niet-openbare procedure (selectie)	30 dagen	30 dagen	30 dagen	
Ontvangst inschrijvingen niet-openbare procedure (inschrijving)	40 dagen	35 dagen	29 dagen	

3.5 NATIONALE PROCEDURE

In de *Richtsnoeren Leveringen en Diensten* van april 2013, wijst Richtsnoer 45 op het belang van de redelijke termijnen voor de verzoeken tot deelname en voor inschrijving die gelden voor nationale openbare procedure. De termijnen geven een richting aan en de aanbestedende dienst kan hiervan afwijken indien logischer termijnen worden toegepast gezien de aard en omvang van de opdracht.

Termijnen te rekenen vanaf verzenddatum aankondiging	Elektronische publicatie aankondiging	Elektronische publicatie en elektronische aanbestedingstukken
Ontvangst inschrijvingen openbare procedure	32 dagen	27 dagen
Ontvangst verzoeken tot deelname niet-openbare procedure (selectie)	21 dagen	21 dagen
Ontvangst inschrijvingen niet-openbare procedure (inschrijving)	21 dagen	16 dagen

ONDERHANDSE PROCEDURE

MET BEKENDMAKING	ZONDER BEKENDMAKING
<p>indien:</p> <ul style="list-style-type: none">• in het kader van een openbare, niet openbare procedure of concurrentiegerichte dialoog, onregelmatige of onaanvaardbare inschrijvingen zijn ingediend. De oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht mogen door de nieuwe procedure niet wezenlijk gewijzigd worden• in buitengewone gevallen wanneer het leveringen, diensten of werken betreft waarbij door de aard en onzekere omstandigheden van de opdracht de totale prijs niet kan worden vastgesteld• voor diensten van financiële instellingen en diensten voor werkzaamheden van intellectuele aard, waarvoor de openbare en niet openbare procedure zich niet leent• voor werken die alleen onderzoek, proefneming en ontwikkeling tot doel hebben• minstens drie gegadigden worden uitgenodigd om te onderhandelen	<p>Indien in het kader van een openbare of niet openbare procedure voor werken, leveringen of diensten:</p> <ul style="list-style-type: none">• geen geschikte inschrijvingen of geen aanmeldingen zijn ontvangen• de opdracht om technische of artistieke redenen of ter bescherming van alleenrecht, slechts aan een bepaalde ondernemer kan worden toevertrouwd• door onverwachte gebeurtenissen dwingende spoed is geboden <p>Voor leveringen:</p> <ul style="list-style-type: none">• als het gaat om producten die uitsluitend zijn vervaardigd voor onderzoek, proefneming, studie of ontwikkelingsdoeleinden• als voor aanvullende leveringen over een periode van maximaal drie jaar van leverancier moet worden veranderd, en dit tot aanschaf van materiaal met andere technische eigenschappen zou leiden• als op een grondstoffenmarkt genoteerde goederen worden aangekocht• als het om gelegenhedaankopen of aanschaffingen tegen bijzonder voordelige voorwaarden bij een leverancier gaat, die zijn handelsactiviteiten staakt of failliet is gegaan <p>Voor diensten:</p> <ul style="list-style-type: none">• als de opdracht wordt gegund aan de winnaar van een prijsvraag <p>Voor werken en diensten:</p> <ul style="list-style-type: none">• als aanvullende werken of diensten die niet in het oorspronkelijke ontwerp waren opgenomen, door onvoorziene omstandigheden noodzakelijk zijn geworden. Het totale bedrag van deze aanvullende werken of diensten mag niet hoger zijn dan 50% van de oorspronkelijke opdracht• als het gaat om nieuwe werken of diensten, waarbij dezelfde ondernemer als bij de oorspronkelijke opdracht voor maximaal drie jaar soortgelijke werken of diensten opnieuw moet uitvoeren

Ga bij een vraag voor goedkeuring van aanvullende werken of diensten of herhalingsopdrachten VOORAF grondig na dat er geen twijfel mogelijk is dat dit in het kader van de lopende opdracht kan worden toegewezen aan de oorspronkelijke ondernemer.

3.6 AANDACHTSPUNTEN

1. OBJECTIVITEIT - ALLE OPDRACHTEN (ARTIKEL 1.4)	<p>Een aanbestedende dienst moet bij een opdracht op objectieve gronden kiezen:</p> <ul style="list-style-type: none">• welk type aanbestedingsprocedure hij gebruikt• welke ondernemers hij toelaat tot de procedure <p>Een aanbestedende dienst moet op verzoek van ondernemer zijn keuze schriftelijk motiveren.</p>
2. SAMENVOEGEN EN SPLITSEN - ALLE OPDRACHTEN (ARTIKEL 1.5)	<ul style="list-style-type: none">• Opdrachten mogen niet onnodig worden samengevoegd. Als opdrachten worden samengevoegd moet een aanbestedende dienst dit in de aanbestedingsstukken motiveren.• Een opdracht moet worden opgedeeld in meerdere percelen. Als dit niet passend is, moet een aanbestedende dienst dit in de aanbestedingsstukken motiveren.
3. BEPERKING ADMINISTRatieve LASTEN - ALLE OPDRACHTEN (ARTIKEL 1.6)	<ul style="list-style-type: none">• Aanbestedende diensten moeten administratieve lasten zoveel mogelijk beperken.
4. NON-DISCRIMINATIE/GELIJKHEIDSBEGINSEL - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 1.8) EN NATIONALE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 1.12)	<ul style="list-style-type: none">• Een aanbestedende dienst behandelt ondernemers op gelijke en niet-discriminerende wijze. Er wordt in het bijzonder geen discriminerende informatie verstrekt die bepaalde inschrijvers kan bevoordelen.
5. MEERVOUDIG ONDERHANDSE PROCEDURE (ARTIKEL 1.15)	<ul style="list-style-type: none">• Een aanbestedende dienst behandelt de inschrijvers op gelijke wijze.
6. TRANSPARANTIEBEGINSEL - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 1.9) EN NATIONALE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 1.12)	<ul style="list-style-type: none">• Een aanbestedende dienst handelt transparant.
7. MEERVOUDIG ONDERHANDSE PROCEDURE (ARTIKEL 1.15)	<ul style="list-style-type: none">• Een aanbestedende dienst deelt alle inschrijvers de gunningsbeslissing met de relevante redenen mee.

<p>8. PROPORTIONALITEIT - ALLE OPDRACHTEN (ARTIKEL 1.10, 1.13 EN 1.16)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen moeten in redelijke verhouding staan tot de opdracht. Bij AMvB wordt een richtsnoer aangewezen met voorschriften hoe aanbestedende diensten hieraan uitvoering moeten geven. • Het Aanbestedingsbesluit wijst de Gids Proportionaliteit aan voor alle aanbestedende diensten. • Een aanbestedende dienst past de voorschriften toe of motiveert een afwijking in de aanbestedingsstukken.
<p>9. AANKONDIGINGEN - EUROPESE EN NATIONALE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 1.18)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • (Voor)aankondigingen moeten plaatsvinden via TenderNed. Vergeet ze niet.
<p>10. UNIFORM EUROPEES AANBESTEDINGSDOCUMENT (TOT 1/7/16 'EIGEN VERKLARING') - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 1.19), NATIONALE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.84) EN MEERVOUDIG ONDERHANDSE PROCEDURE MET UITSLUITINGSGRONDEN EN GESCHIKTHEIDSEISEN (ARTIKEL 2.85)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een aanbestedende dienst moet het vastgestelde 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' gebruiken. • Met het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' kan een ondernemer aangeven of: <ul style="list-style-type: none"> a. uitsluitingsgronden op hem van toepassing zijn; b. hij voldoet aan de gestelde geschiktheidseisen; c. hij voldoet aan technische specificaties en uitvoeringsvoorwaarden die milieu en dieren-welzijn betreffen of die gebaseerd zijn op sociale overwegingen; d. en op welke wijze hij voldoet aan de selectiecriteria.
<p>11. GEDRAGSVERKLARING - EUROPESE EN NATIONALE AANBESTEDINGEN EN MEERVOUDIG ONDERHANDSE PROCEDURE MET UITSLUITINGSGRONDEN (ARTIKEL 1.20)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een ondernemer kan met een door de minister van Justitie afgegeven gedragsverklaring aanbesteden (niet ouder dan twee jaar), aantonen dat uitsluitingsgronden niet op hem van toepassing zijn. Het gaat om onherroepelijke veroordelingen in de voorafgaande vijf jaar.
<p>12. AANBESTEDINGSSTUKKEN KOSTELOOS - ALLE OPDRACHTEN (ARTIKEL 1.21 EN 2.66)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbestedingsstukken moeten kosteloos ter beschikking worden gesteld.
<p>13. ARW 2012 TOEPASSEN - WERKEN ONDER DE DREMPEL (ARTIKEL 1.22)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bij AMvB wordt een richtsnoer met voorschriften aangewezen voor werken onder de drempel. Het Aanbestedingsbesluit (AMvB) wijst het ARW 2012 aan. Een aanbestedende dienst past deze voorschriften toe of motiveert in de aanbestedingsstukken waarom niet.

<p>14. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING ZIJN SOCIALE EN ANDERE SPECIFIEKE DIENSTEN- EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.38 EN 2.39)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voor diensten voor gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening wordt de procedure voor sociale en andere specifieke diensten toegepast, tenzij de aanbestedende dienst anders besluit. Een aanbestedende dienst moet bij sociale en andere specifieke diensten met een duidelijk grensoverschrijdend belang voor een passende mate van openbaarheid van aankondiging van de opdracht zorgen.
<p>15. AFZIEN VAN TOEPASSING UITSLUITINGSGRONDEN - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.88)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Afzien van toepassing uitsluitingsgronden mag bij dwingende redenen van algemeen belang en als het bedrijf in kwestie voldoende maatregelen heeft genomen om het vertrouwen te herstellen en als uitsluiting niet proportioneel is gezien de verstreken tijd sinds veroordeling en het voorwerp van de opdracht.
<p>16. GESCHIKTHEIDSEISEN - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.90)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Geschiktheidseisen mogen geen betrekking hebben op de omzet, tenzij een aanbestedende dienst dit met zwaarwegende argumenten motiveert in de aanbestedingsstukken. Als toch eisen gesteld worden, dan niet meer dan 300% van de opdrachtwaarde; • Geschiktheidseisen mogen niet te streng zijn (bijvoorbeeld opvragen van referenties); • Vermijd onjuist toepassen van gunnings- en selectiecriteria in het aanbestedingsproces;
<p>17. TERMIJN MOTIVERING AFWIJZING - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.103)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een aanbestedende dienst stelt een afgewezen gegadigde uiterlijk binnen vijftien dagen na ontvangst van een verzoek daartoe in kennis van de redenen voor afwijzing.
<p>18. EMVI VERPLICHT - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.114)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een aanbestedende dienst is verplicht te gunnen op criterium EMVI. Laagste prijs toepassen mag alleen als een aanbestedende dienst in de aanbestedingsstukken motiveert waarom.
<p>19. VERLENGDE ALCATEL-TERMIJN - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.127)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een aanbestedende dienst neemt opschortende termijn van ten minste twintig kalenderdagen in acht voor sluiten van overeenkomst.
<p>20. PROCES-VERBAAL - EUROPESE AANBESTEDINGEN (ARTIKEL 2.132)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Een aanbestedende dienst moet over de gunning een proces-verbaal opstellen. Dit proces-verbaal omvat onder meer namen van uitgekozen gegadigden met motivering, namen en motivering van afgewezen gegadigden, namen en motivering van afgewezen inschrijvingen, motivering voor keuze winnaar, omstandigheden bij toepassing bijzondere procedure, reden van eventueel niet-gunnen.

3.7 MONOPOLIES

In het uitzonderlijke geval er een aankoop gedaan moet worden waarvoor een projectpartner maar bij één leverancier terecht kan (er zijn geen andere partijen op de markt die het goed of dienst leveren), is er geen vrije marktkeuze en is er sprake van een monopolie. Voor de uitzonderlijke gevallen waarin er een gedwongen keuze voor een leverancier is, dient dit eveneens te zijn onderbouwd. Uit onderbouwende documentatie moet blijken dat inderdaad geen keuzemogelijkheid voor een andere leverancier bestaat. Dit kan bijvoorbeeld een decreet of wettelijke verplichting zijn. Dergelijke documentatie dient dan ook in uw projectadministratie onder het dossier marktconformiteit te worden opgenomen.

VERKLARENDE NOTEN

¹ Voor werken die zijn onderverdeeld in percelen mogen percelen met een waarde van minder dan 1.000.000 EUR onderhands worden gegund, mits deze percelen samen niet meer dan 20% van de totale waarde van alle percelen samen vertegenwoordigen. Bij leveringen en diensten mogen percelen met een waarde van minder dan 80.000 EUR onderhands worden gegund, mits deze percelen samen niet meer dan 20% van de totale waarde van alle percelen samen vertegenwoordigen (zie artikel 2.18 lid 3 en 2.19 Aanbestedingswet 2012).

² Voor de Rijksoverheid is de Europese drempelwaarde niet 215.000 EUR, maar 140.000 EUR

³ Voor de Rijksoverheid is de Europese drempelwaarde niet 215.000 EUR, maar 140.000 EUR

⁴ In een overheidsopdracht voor werken kunnen ook een beperkt aantal leveringen (vb. sanitair) en/of diensten (vb. ereloonnota landmeter) zijn opgenomen. Het is de overheersende opdracht die bepalend is voor de bepaling van het soort opdracht.

⁵ Deze wet werd en wordt nog steeds herhaaldelijk aangepast.

⁶ De termijnen voor de selectie binnen de niet-openbare procedure gelden eveneens voor de concurrentiegerichte dialoog en de onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking.

MEER INFO?

Interreg Vlaanderen-Nederland

Lozanagebouw (4de verdieping)
Lange Lozanastraat 223
B-2018 Antwerpen
+32 (0)3 240 69 20
info@grensregio.eu
www.grensregio.eu